

Εφήβων και μη

Εκείνοι που δεν γνώρισαν πατρίδα

Διαβάζοντάς το πείθεσαι πως η Ελένη Σαραντίτη έχει στενούς δεσμούς με την Τασκένδη. Πώς αλλιώς θα μπορούσε να μεταφέρει τόσο πειστικά, στο χαρτί, τη μνήμη, το άρωμα από τη ζωή στην πρώην Σοβιετική Ένωση; Πώς αλλιώς η θλίψη του επαναπατρισμού των Ελλήνων της Τασκένδης θα ήταν τόσο ζωντανή μέσα από τις σελίδες του *Κάποτε ο κυνηγός...*, του καινούριου της βιβλίου για νέους, που έχει υποβληθεί στο διεθνή διαγωνισμό της Ουνέσκο για τη φιλία ανάμεσα στους ανθρώπους και τους λαούς; Την έκπληξη που προκαλεί η «αποκάλυψη» ότι η συγγραφέας ποτέ δεν έζησε εκεί – ποτέ δεν είχε στενούς συγγενείς σε καμιά ρωσική πόλη, ποτέ δεν ένωσε μέσα στο πετσί της την αίσθηση της μεταναστευσης, της προσφυγιάς – διαδέχεται η απορία: Πώς, τότε, αποφάσισε να ασχοληθεί με μια κατάσταση που της ήταν άγνωστη; Και πώς κατάφερε να «αναβιώσει» έτσι γλαφυρά τη ζωή σε έναν πολιτισμό άλλο, τα ταξίδια της ψυχής όπως τα βίωσαν οι πολιτικοί πρόσφυγες και τα παιδιά τους, που βρέθηκαν χωρίς πατρίδα;

Ένα οδοιπορικό πόνου αλλά

και αισιοδοξίας είναι το νέο βιβλίο της Ελένης Σαραντίτη

«Γνώρισα μια οικογένεια πολιτικών προσφύγων, που πέρασαν μεγάλα βάσανα κατά τον επαναπατρισμό τους. Η ιστορία τους είχε μείνει στην καρδιά μου, ως μια πικρή ανάμνηση, μια πηγή συγκινήσεων που άρχισε να “εκτονώνεται”, να ρέει, από τη στιγμή που αποφάσισα να τη γράψω»: Οι περιηγήσεις της Ελένης Σαραντίτη, από την Τασκένδη στην Ελλάδα, από τη χαρά στη θλίψη, από την επιθυμία στην απογοήτευση, αλλά και από την απελπισία στην ελπίδα, υπήρξαν «επώδυνες»: «*Η καρδιά από πέτρα*, το προηγούμενο βιβλίο μου, ήταν βιωματικό, κατά συνέπεια πιο εύκολο, πιο “άνετο” στη γραφή του. Εδώ όμως παιδεύτηκα. Γιατί είχα όλη τη διάθεση, είχα όλες τις εικόνες, όχι όμως και την απαραίτητη εμπειρία. Διάβασα πολύ, άνοιξα εγχυκλοπαίδειες και εγκυκλοπαιδείες. Επί πέντε μήνες δούλευα δώδεκα με δεκαπέντε ώρες κάθε μέρα, αναζητώντας στοιχεία, συζητώντας με ανθρώπους που είχαν ζήσει εκεί και οι οποίοι είχαν όλη την καλή διάθεση να με καθοδηγήσουν και να διορθώσουν τα λάθη μου».

Οι περιπέτειες της νεαρής Ευρυδίκης και των δικών της ανθρώπων, μέσα από την προσφυγιά, τον Εμφύλιο, τον επαναπατρισμό, μέσα από τον πόθο για μια ζωή ήρεμη σε μια «πραγματική» πατρίδα, έγιναν αφορμή για την «κατάδυση» της συγγραφέως σε έναν κόσμο χαμένων ελπίδων. Έγιναν όμως και αφορμή για να «αφουγκραστεί» η Ελένη Σαραντίτη το νεανικό έρωτα, την προσδοκία μιας αυριανής μέρας καλύτερης από την προηγούμενη, την ελπίδα, που δίνει στον κάθε ταπεινό τη δύναμη να προχωρήσει. «Αυτό το βιβλίο με εξάντλησε», λέει, τώρα, που έχει «αποχωρήσει» από τον κόσμο της φόρτισης, τον κόσμο που τη φιλοξένησε κατά τη διάρκεια της συγγραφής. Και ελπίζει πως όλα όσα ένωσε θα «μιλήσουν» και σε αυτούς που θα θελήσουν να «αποκρυσταλλώσουν» τον τίτλο *Κάποτε ο κυνηγός...*

Κάποτε ο κυνηγός - Απόσπασμα

Όταν τον πρωτοείδα, πανικοβλήθηκα. Μου ήρθε να το βάλω στα πόδια, μα και πάλι, δε με βαστούσαν τα γόνατά μου. Ο λόγος; Έσερνε μαζί του ένα φως μυστήριο, παράξενο. Εξωπραγματικό. Μια αύρα. Πώς, ας πούμε, είναι το φωτοστέφανο που περιβάλλει τα πρόσωπα των αγίων; Παρόμοιο. Μόνο που αυτό το φως απλωνόταν περισσότερο, ακτινοβολούσε γύρω από ολόκληρο το κορμί του. Έπειτα φυσικά έσβησε. Εξαφανίστηκε. Παραίσθηση ήταν; Μάλλον παραίσθηση. Πάντως, όταν συνήλθα, είχα μπροστά μου ένα νέο, πολύ νέο άντρα, έφηβο σχεδόν, άγνωστό μου μέχρι τότε, να με κοιτά φιλικά και καλοσυνάτα. Κι είχα επίσης μια ταραχή στην καρδιά μου, μια ταραχή που βάστηξε καιρό και με ξεσήκωνε. Μυστικά όμως. Γιατί πώς να τη φανερώσεις και πώς να την αφήσεις ν' απλωθεί και να αναλωθεί, κάπως να κοπάσει, να ημερέψει λιγάκι; Αδύνατο. Απαγορευμένες καταστάσεις. Αταιρίαστες. Από καταβολής κόσμου. Κι ας υποστηρίζουν κάποιιο πως δεν υπάρχουν χάσματα πια κι αποστάσεις ανάμεσα στους ανθρώπους, ανισότητες κοινωνικές, διακρίσεις, συμφέροντα οικονομικά που παραμερίζουν κι αισθήματα και όνειρα, και πως στους δρόμους της καρδιάς δε συναντάς σήμερα εμπόδια από βλέψεις, υπολογισμούς, απαιτήσεις, διαχωρισμούς, περιορισμούς, ρατσισμούς. Συναντάς. Συχνά μάλιστα και αξεπέραστα. Ακούστε με κι εμένα. Τους

πολλούς μην τους ακούτε, πιστέψτε με, ντρέπονται να μιλήσουν ειλικρινά.

Α. η ντροπή! Που είναι φόβος στην ουσία. Η ντροπή που εμένα δε μ' επηρέασε, δε με έκαμψε. Ίσως γιατί δεν την αισθάνθηκα. Και γιατί να την αισθανθώ; Ντρέπεσαι για τα ωραία, τα αθώα και πηγαία της ζωής, για την καλοσύνη, τη χαρά, τη δύναμη που είναι η αγάπη; Όχι φυσικά. Συγκινείσαι. Ή απογειώνεσαι. Ή ακόμα και επαναστατείς, γιατί η αγάπη είναι και επανάσταση.

Θυμάστε την ηρωίδα του Ναθάνιελ Χόθορν στο *Αλικο Γράμμα*; Έστερ Πριν τ' όνομά της. Υποχρεώθηκε να κολλήσει στο στήθος της ένα κεφαλαίο κατακόκκινο Α, που σήμαινε ατίμωση. Κι εκείνη το κέντησε, το στόλισε, το έφτιαξε σαν κόσμημα και το φόρεσε με καμάρι, γιατί ήξερε, αυτή μόνο, πως το άλικο γράμμα σήμαινε και

Αγάπη και Αθωότητα, Ανωποταγή και Αιωνιότητα.

Υποχρεώθηκα κι εγώ να κολλήσω στα φύλλα της καρδιάς μου ένα Π, που σημαίνει Πρόσφυγας, Παραδαρμένος, Παραμελημένος, Παρατημένος. Από πατρίδες κι από ανθρώπους. Για μένα όμως σημαίνει κι άλλα, όπως: Πόνος, Πίστη, Περηφάνια, Πατέρας, Παρών, Πατριώτης, Προαιώνιος. Και κάμποσα ακόμα. Που ελπίζω να τα αισθανθείτε διαβάζοντας την ιστορία μου.